

UBND TỈNH VĨNH LONG
SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

TỈNH ỦY VĨNH LONG
TRƯỜNG CHÍNH TRỊ PHẠM HÙNG

*

BÁO CÁO TÓM TẮT
ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP TỈNH

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA ẤP, KHÓM, KHU
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: THS LÊ TIẾN DŨNG

Vĩnh Long, tháng 5 năm 2025

UBND TỈNH VĨNH LONG
SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

TỈNH ỦY VĨNH LONG
TRƯỜNG CHÍNH TRỊ PHẠM HÙNG

*

BÁO CÁO TÓM TẮT
ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP TỈNH

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA ẤP, KHÓM, KHU TRÊN
ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG

Chủ nhiệm đề tài: ThS Lê Tiến Dũng

Thư ký: ThS Thái Thị Quyển

Thành viên chính: ThS Nguyễn Thị Thu Hà

ThS Hồ Văn Kiên

ThS Trần Thiện Khiêm

ThS Nguyễn Minh Lợi

Thành viên: ThS Nguyễn Thanh Bằng

ThS Lê Thị Hồng Nhiên

ThS Cao Minh Toàn

ThS Nhan Thanh

ThS Nguyễn Thị Xiếu

Vĩnh Long, tháng 5 năm 2025

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	Trang 1
NỘI DUNG	3
Chương 1. Nghiên cứu lý luận tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.....	3
Chương 2. Phân tích thực trạng và đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.....	5
Chương 3. Xây dựng các tiêu chí đánh giá chất lượng mô hình kiểu mẫu ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long	9
Chương 4. Xây dựng mô hình kiểu mẫu cho hai khu vực đô thị và nông thôn	10
Chương 5. Đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới.....	15
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	17

MỞ ĐẦU

Đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh năm 2024 của Trường Chính trị Phạm Hùng tập trung vào "Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long".

Lý do chọn đề tài: Tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu (tổ chức tự quản cộng đồng) còn bất cập, chẳng hạn như việc phối hợp chỉ đạo, điều hành chưa chặt chẽ, việc ứng dụng công nghệ thông tin của một số bí thư kiêm trưởng ấp hạn chế chưa đáp ứng yêu cầu trong khi việc thực hiện trẻ hóa chức danh này hạn chế, một số cuộc họp mời người dân tham gia không đầy đủ... Thời gian tới, nhiều nhiệm vụ phải được tiếp tục triển khai tổ chức thực hiện kịp thời, hiệu quả nhằm đáp ứng yêu cầu trong thực hiện kỷ nguyên mới – kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Việc nâng cao chất lượng hoạt động của các tổ chức này là cấp thiết trong bối cảnh hiện nay.

Liên quan đến lĩnh vực nghiên cứu của đề tài này, đã có một số đề tài khoa học, bài viết khoa học dưới nhiều góc độ khác nhau. Đó là nguồn tài liệu quý cho nhóm nghiên cứu tham khảo, kế thừa trong quá trình nghiên cứu, hoàn thiện đề tài, tiêu biểu một số đề tài khoa học và bài báo khoa học, chẳng hạn như: Nguyễn Trung Thứ (2004): Nghiên cứu xây dựng mô hình tổ chức hoạt động ở khóm ấp trên địa bàn thành phố Long Xuyên nhằm nâng cao chất lượng hoạt động hệ thống chính trị cơ sở; Nguyễn Hùng Cường (2017), Nâng cao hiệu quả hoạt động của ấp, khóm, <https://baocamau.vn>; T. Đồng (2019), Điểm sáng mô hình bí thư kiêm trưởng ấp, <https://baodongkhoi.vn>; Bá Dũng (2023), Vĩnh Long vinh danh Bí thư chi bộ ấp, khóm, khu tiêu biểu, nhandan.vn...

Mục tiêu nghiên cứu: Đánh giá thực trạng, xác định yếu tố và nguyên nhân ảnh hưởng đến chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu giai đoạn qua, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao chất lượng.

Giá trị khoa học: Hệ thống hóa cơ sở lý luận về tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu tại Vĩnh Long; phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động của các tổ chức này; đề xuất và khuyến nghị làm cơ sở cho lãnh đạo tỉnh nghiên cứu, điều chỉnh, bổ sung hoặc sửa đổi quy chế hoạt động trong tương lai.

Giá trị thực tiễn: Tổng kết và đánh giá hệ thống tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu tại Vĩnh Long giai đoạn 2017-2023; đề xuất các giải pháp đồng bộ để nâng cao chất lượng hoạt động, bao gồm xây dựng tiêu chí đánh giá và hai mô hình mẫu cho khu vực đô thị và nông thôn.

Đối tượng nghiên cứu: Thực trạng tổ chức ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long; hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long; giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới.

Phạm vi nghiên cứu: Thời gian: Giai đoạn 2017 – 2023 (chọn giai đoạn này do năm 2023 có Nghị quyết mới của HĐND tỉnh về hỗ trợ, phụ cấp cho người hoạt

động không chuyên trách và vinh danh bí thư ấp). Không gian: Ấp, xóm, khu rải đều trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

Những đóng góp mới của đề tài: Tham mưu đề xuất đối với lãnh đạo tỉnh Vĩnh Long về việc xây dựng 02 mô hình kiểu mẫu ấp, xóm, khu cho 02 khu vực đô thị và nông thôn. Đề xuất cơ cấu tổ chức cán bộ (một số chức danh ở ấp). Nâng cao chất lượng đối với người tham gia hoạt động ở ấp, xóm, khu.

Kết cấu đề tài: Ngoài mở bài, kết luận, khuyến nghị và tài liệu tham khảo, đề tài có 5 chương, cụ thể như sau:

Chương 1: Nghiên cứu lý luận tổ chức và hoạt động của ấp, xóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

Chương 2: Phân tích, đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động của ấp, xóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2017 đến năm 2023.

Chương 3: Xây dựng các tiêu chí đánh giá chất lượng mô hình kiểu mẫu ấp, xóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

Chương 4: Xây dựng 02 mô hình kiểu mẫu cho 02 khu vực đô thị và nông thôn.

Chương 5: Đề xuất các giải pháp để nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, xóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới.

NỘI DUNG
Chương 1
NGHIÊN CỨU LÝ LUẬN TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA ẤP, KHÓM, KHU
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG

1.1. Nguyên tắc tổ chức và hoạt động của ấp

Nội dung này đề tài tập trung nêu sơ lược về ấp, khóm, khu; phân tích vị trí, vai trò của ấp trong đó có lồng ghép pháp luật thời phong kiến, mô hình quản lý theo cơ chế kép được vua Lê Thánh Tông cũng như dự báo có thể sắp xếp, bố trí người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ tham gia công tác tại ấp, khóm, khu khi thực hiện cách mạng trong tinh gọn tổ chức bộ máy.

Bên cạnh đó, nội dung này còn trình bày những mối quan hệ xã hội; nguyên tắc tổ chức và hoạt động của ấp.

1.2. Tổ chức, hoạt động và hội nghị ấp

Tổ chức của ấp, khóm, khu: Mỗi ấp có Trưởng ấp. Nếu Bí thư kiêm Trưởng ấp thì có thêm 01 Phó Trưởng ấp (do Trưởng ấp chọn, thống nhất với Trưởng ban công tác mặt trận ấp và được UBND cấp xã công nhận). Ngoài ra, còn có các vị trí: Chi hội trưởng Hội Cựu chiến binh, Hội Nông dân, Hội Phụ nữ, Hội Người cao tuổi, Hội Chữ thập đỏ, Hội Khuyến học và Bí thư Chi đoàn Thanh niên.

Nội dung hoạt động gồm: Quyền và trách nhiệm của cộng đồng dân cư và tổ chức hội nghị của ấp, khóm, khu.

1.3. Thành lập, sáp nhập, giải thể, đặt tên, đổi tên, ghép cụm dân cư vào ấp

Đề tài đã trình bày các quy định về thành lập mới, sáp nhập, giải thể, đặt tên, đổi tên ấp, khóm, khu và việc ghép cụm dân cư vào ấp hiện có.

1.4. Tiêu chuẩn, nhiệm vụ, quyền hạn, chế độ chính sách đối với những người hoạt động ở ấp, khóm, khu

1.4.1. Tiêu chuẩn

Bí thư Chi bộ ấp: Là đảng viên chính thức, cư trú thường xuyên, có sức khỏe, phương pháp làm việc tốt, khả năng tập hợp đoàn kết, uy tín, tinh thần yêu nước, kiên định mục tiêu, năng lực tổ chức vận động thực hiện chủ trương, chính sách.

Trưởng ấp: Có hộ khẩu và cư trú thường xuyên, từ 21 tuổi trở lên, có sức khỏe, nhiệt tình, trách nhiệm, phẩm chất chính trị đạo đức tốt, được dân tin nhiệm, bản thân và gia đình gương mẫu chấp hành chủ trương, chính sách, pháp luật và quy định địa phương.

Trưởng Ban công tác Mặt trận ấp: Tương tự tiêu chuẩn người hoạt động không chuyên trách ở ấp, có sức khỏe, nhiệt tình, trách nhiệm, phẩm chất chính trị đạo đức tốt, được dân tin nhiệm, bản thân và gia đình gương mẫu chấp hành chủ trương, chính sách, pháp luật và quy định địa phương.

Phó Trưởng ấp: Có hộ khẩu và cư trú thường xuyên, từ 21 tuổi trở lên, có sức khỏe, nhiệt tình, trách nhiệm, phẩm chất chính trị đạo đức tốt, được dân tin

nhiệm, bản thân và gia đình gương mẫu chấp hành chủ trương, chính sách, pháp luật và quy định địa phương.

1.4.2. Nhiệm vụ, quyền hạn

Bí thư Chi bộ ấp: Chịu trách nhiệm chung về lãnh đạo, chỉ đạo mọi nhiệm vụ của ấp trước Đảng ủy xã; quán triệt, vận dụng và chỉ đạo thực hiện nghị quyết của Đảng và cấp trên; chuẩn bị nội dung sinh hoạt chi bộ, kiểm tra, giám sát thực hiện nghị quyết; chủ trì xây dựng kế hoạch sinh hoạt chuyên đề; thông báo nội dung sinh hoạt; chỉ đạo công tác kiểm tra, giám sát; ký nghị quyết và văn bản của chi bộ.

Trưởng ấp: Tổ chức thực hiện và quản lý công việc tự quản của cộng đồng; triệu tập và chủ trì hội nghị ấp; thực hiện các công việc do dân quyết định; vận động dân thực hiện quy chế dân chủ và hương ước; tập hợp, phản ánh kiến nghị của dân; báo cáo vi phạm pháp luật; lập biên bản các công việc do dân bàn và quyết định; phối hợp với Mặt trận và các đoàn thể; báo cáo công tác định kỳ; được ký hợp đồng xây dựng do dân đóng góp, phân công nhiệm vụ cho Phó Trưởng ấp, được mời họp và cung cấp thông tin, được bồi dưỡng nghiệp vụ.

Trưởng Ban công tác Mặt trận ấp: Chủ trì phối hợp thực hiện nhiệm vụ của Mặt trận ấp; triển khai các cuộc vận động, phong trào thi đua; tham gia giải quyết khiếu nại tố cáo; tổ chức ngày hội đại đoàn kết; thực hiện chương trình phối hợp hành động; tuyên truyền vận động nhân dân thực hiện chủ trương, pháp luật, quy định địa phương, giám sát đầu tư cộng đồng; hướng dẫn xây dựng quy ước; bình xét gia đình văn hóa; hòa giải ở cơ sở; phối hợp triển khai các cuộc vận động, phong trào thi đua.

Phó Trưởng ấp: Giúp việc cho Trưởng ấp, thực hiện nhiệm vụ được giao, thay mặt Trưởng ấp khi vắng mặt, chịu trách nhiệm trước Trưởng ấp và pháp luật.

Các chức danh Chi đoàn, các Hội: Thực hiện nhiệm vụ theo điều lệ tổ chức, pháp luật liên quan và của cấp quản lý; phối hợp giúp những người hoạt động không chuyên trách thực hiện nhiệm vụ, đảm bảo các lĩnh vực công tác của ấp đều có người đảm nhiệm.

1.4.3. Chế độ chính sách

Theo quy định tại Nghị quyết số 22/2023/NQ-HĐND, ngày 12/12/2023 của Hội đồng nhân dân tỉnh Vĩnh Long.

1.5. Công tác bầu cử ấp, khóm, khu

Công tác bầu cử ở ấp, khóm, khu bao gồm các nội dung: Quy trình bầu cử ở ấp, khóm, khu; Nhiệm kỳ của Trưởng ấp, khóm, khu và Phó Trưởng ấp, khóm, khu; Việc miễn nhiệm, bãi nhiệm Trưởng ấp, khóm, khu. Các nội dung này được quy định cụ thể như sau:

1.5.1. Quy trình bầu cử ở ấp, khóm, khu

Quy trình bầu cử Trưởng ấp được thực hiện qua 3 bước như sau:

Bước 1: Chuẩn bị Hội nghị bầu cử Trưởng ấp

Bước 2: Tổ chức bầu cử Trưởng ấp

Bước 3: Công nhận kết quả bầu cử

1.5.2. Nhiệm kỳ của Trưởng ấp, khóm, khu và Phó Trưởng ấp, khóm, khu

Theo quy định tại Quyết định số 20/2022/QĐ-UBND, ngày 17/6/2022 của Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Long ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long thì Trưởng ấp có nhiệm kỳ là 05 năm.

Nhiệm kỳ của Phó Trưởng ấp thực hiện theo nhiệm kỳ của Trưởng ấp.

Trưởng ấp và Phó Trưởng ấp hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ sẽ được xem xét, khen thưởng theo quy định của pháp luật.

1.5.3. Việc miễn nhiệm, bãi nhiệm Trưởng ấp, khóm, khu

Miễn nhiệm: Trưởng ấp có thể xin miễn nhiệm vì lý do sức khỏe, gia đình hoặc lý do khác bằng cách gửi đơn cho Chủ tịch UBND cấp xã. Không cần đơn nếu được điều động công tác khác. Việc miễn nhiệm được thực hiện tại hội nghị cử tri hoặc đại diện hộ gia đình do Trưởng Ban công tác Mặt trận ấp chủ trì. Hội nghị được tiến hành khi có trên 50% cử tri hoặc đại diện hộ tham dự.

Bãi nhiệm: Trưởng ấp có thể bị bãi nhiệm nếu không còn tín nhiệm, không hoàn thành nhiệm vụ, vi phạm quyền làm chủ của dân, tham nhũng, lãng phí, không phục tùng chỉ đạo của UBND cấp xã, hoặc vi phạm pháp luật. Việc bãi nhiệm được tiến hành theo đề nghị của Chủ tịch UBND cấp xã, Chủ tịch UBMTTQVN cùng cấp, hoặc kiến nghị của ít nhất 1/3 tổng số cử tri đại diện hộ gia đình. UBND cấp xã ra quyết định tổ chức hội nghị cử tri hoặc đại diện hộ gia đình do Trưởng Ban công tác Mặt trận ấp chủ trì. Hội nghị được tiến hành khi có trên 50% cử tri hoặc đại diện hộ tham dự. Đại diện UBND và UBMTTQVN cấp xã được mời tham dự và phát biểu nhưng không được biểu quyết.

1.6. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu như: phương pháp thu thập thông tin; phương pháp phân tích văn bản; phương pháp nghiên cứu định lượng; phương pháp tổng hợp, so sánh; phương pháp điều tra.

CHƯƠNG 2

PHÂN TÍCH, ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA ẤP, KHÓM, KHU TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG GIAI ĐOẠN 2017-2023

2.1. Các yếu tố tác động đến tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Nhóm nghiên cứu xác định có những yếu tố cơ bản tác động đến tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long, cụ thể: yếu tố con người; yếu tố cơ chế, chính sách; công tác kiểm tra, giám sát và chỉ đạo của cấp trên; yếu tố kinh tế - xã hội, chất lượng hoạt động của chi bộ.

2.2. Thực trạng và đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động của người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia vào hoạt động ở ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

2.2.1. Thực trạng tổ chức và hoạt động của người hoạt động không chuyên trách của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2017 – 2023

Tỉnh Vĩnh Long hiện có 752 ấp, khóm, khu trong đó có 100 khóm, 06 khu và 646 ấp; có 15.187 tổ nhân dân tự quản. Trong đó các ấp có từ 350 hộ dân và khóm, khu trên 500 hộ dân trở lên: có 425 ấp, khóm, khu (360 ấp, 61 khóm, 04 khu); Các ấp dưới 350 hộ dân và khóm, khu dưới 500 hộ dân: có 327 ấp, khóm, khu (286 ấp, 39 khóm, 02 khu).

2.2.2. Chất lượng người hoạt động không chuyên trách và người tham gia hoạt động ở ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay

Chất lượng người hoạt động không chuyên trách và người tham gia hoạt động ở ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay được thể hiện thông qua: trình độ văn hóa; chuyên môn; lý luận chính trị của người hoạt động không chuyên trách và người tham gia hoạt động ở ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay cũng như qua kết quả khảo sát từ trình độ học vấn và trình độ chuyên môn người trực tiếp tham gia vào hoạt động ở ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

2.2.3. Nhiệm vụ, quyền hạn người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia hoạt động của khóm, khu

- Nhiệm vụ, quyền hạn của Bí thư ấp, khóm, khu.
- Nhiệm vụ, quyền hạn của Trưởng ấp, khóm, khu.
- Nhiệm vụ quyền hạn của Trưởng Ban công tác mặt trận ấp, khóm, khu.
- Nhiệm vụ quyền hạn của Trưởng Ban công tác mặt trận ấp, khóm, khu.

2.2.4. Kết quả tổ chức và hoạt động ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2017-2023

Qua quá trình thực hiện sắp xếp tinh gọn tổ chức, hoạt động đối với ấp, khóm, khu công tác tổ chức ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hoạt động ngày càng hiệu quả và chất lượng.

Trình độ văn hóa, chuyên môn, lý luận chính trị của người hoạt động không chuyên trách ở ấp, khóm, khu giai đoạn 2017-2023 được nâng lên.

2.2.5. Đánh giá thực trạng tổ chức và hoạt động của người hoạt động không chuyên trách và người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2017 – 2023

2.2.5.1. Ưu điểm và nguyên nhân

- Ưu điểm

Chế độ, chính sách cho người hoạt động không chuyên trách và người tham gia trực tiếp được quan tâm (Nghị quyết 22/2023/NQ-HĐND); mô hình Bí thư chi bộ đồng thời là Trưởng ấp, khóm, khu đạt tỷ lệ cao (99,7%), đảm bảo sự lãnh đạo tập trung, thống nhất; nội dung sinh hoạt chi bộ cụ thể, sát thực tế hơn; công tác phát triển đảng được chú trọng; và những người tham gia trực tiếp đã thể hiện vai trò cầu nối quan trọng giữa hệ thống chính trị với Nhân dân, góp phần vào sự phát triển toàn diện của chính quyền cấp xã...

- Nguyên nhân của những ưu điểm

+ Tổ chức và hoạt động của, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long được thực hiện đúng theo Quy chế Tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

+ UBND tỉnh Vĩnh Long sớm ban hành quy định chế độ phụ cấp đối với người hoạt động không chuyên trách ở ấp, khóm, khu.

2.2.5.2. Khó khăn, hạn chế và nguyên nhân

- Khó khăn, hạn chế

Trình độ, năng lực và kiến thức lý luận chính trị, quản lý nhà nước của người hoạt động không chuyên trách chưa đạt chuẩn, không đáp ứng được yêu cầu công việc ngày càng cao; một bộ phận đảng viên trẻ thiếu kinh nghiệm và khả năng vận động quần chúng, gây khó khăn trong việc lựa chọn người đảm nhiệm "hai vai" (Bí thư chi bộ kiêm Trưởng ấp); mức phụ cấp còn thấp; việc phân công, phối hợp công việc đôi khi còn hình thức và thiếu kỷ luật; và đa số người tham gia hoạt động có tuổi đời cao hoặc đã nghỉ hưu, gặp khó khăn về sức khỏe và khả năng tiếp thu, truyền đạt nhiệm vụ...

- Nguyên nhân của hạn chế

+ Chưa đảm bảo chuẩn hóa về trình độ, năng lực, chưa được bồi dưỡng về trình độ lý luận chính trị, quản lý nhà nước nên chưa đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn nhất là ở ấp, khóm, khu.

+ Chế độ, chính sách đối với họ cũng chưa thỏa đáng, không đủ sức giữ chân người có trình độ hay bảo đảm điều kiện sống tối thiểu để đội ngũ này yên tâm công tác...

2.3. Thực trạng và đánh giá thực trạng hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Đề tài đã đánh giá thực trạng hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long dựa trên kết quả khảo sát và phân tích các khía cạnh khác nhau.

Phát huy vai trò của Nhân dân: đa số người dân tích cực tham gia, hưởng ứng các phong trào do địa phương phát động (do ý thức tự giác cao, lãnh đạo sâu sát, nhiệt tình, trách nhiệm của cán bộ). Tuy nhiên, vẫn còn một số người dân chưa hiểu rõ quyền và nghĩa vụ, chưa tích cực tham gia (do nhận thức còn hạn chế).

Thực hiện quy chế dân chủ; xây dựng và thực hiện quy ước, hương ước; tham gia tự quản; phát huy truyền thống văn hóa: tính công khai, dân chủ ngày càng rõ, huy động được sự đóng góp của nhân dân. Quyền làm chủ của nhân dân được phát huy. 100% ấp, khóm, khu có hương ước, quy ước được công nhận và triển khai. Tuy nhiên vẫn còn hạn chế, cụ thể về nhận thức: một số cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc chưa làm hết vai trò, chưa gắn thực hiện quy chế dân chủ với chức năng, nhiệm vụ, thiếu giải pháp đột phá. Về thể chế, chính sách: trách nhiệm người đứng đầu chưa cao, chưa thường xuyên, quyết liệt chỉ đạo thực hiện quy chế dân chủ. Chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra: Thiếu phối hợp trong quản lý, xây dựng, thực hiện quy chế dân chủ, hương ước, tự quản, phát huy văn hóa.

Vận động Nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật; tham gia phong trào, cuộc vận động: Công tác tuyên truyền, vận động được triển khai đa dạng, lồng ghép trong các sinh hoạt, góp phần nâng cao nhận thức, tạo đồng thuận (do bám sát chỉ đạo, phối hợp chặt chẽ của Ban Công tác Mặt trận và các chi hội). Tuy nhiên, công tác tuyên truyền, phổ biến đôi lúc chưa thường xuyên, chưa đi vào chiều sâu (do một số cán bộ lớn tuổi, trình độ hạn chế).

Vận động Nhân dân phát triển kinh tế, nâng cao đời sống gia đình: các chi bộ đã thực hiện tốt việc tuyên truyền, vận động hình thành các mô hình sản xuất hiệu quả, tổ chức hợp tác (do nhận thức và đồng thuận của nhân dân cao, vai trò nòng cốt của chi bộ). Tuy nhiên, công tác tuyên truyền, hướng dẫn đôi lúc chưa được quan tâm đúng mức (do năng lực của một số cán bộ còn hạn chế).

2.4. Thực trạng và đánh giá thực trạng Hội nghị của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

2.4.1. Thực trạng Hội nghị của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2017-2023

- Về thời gian tổ chức, thành phần tham dự, chủ trì Hội nghị ấp, khóm, khu.

Khoản 1, Điều 6. Hội nghị của ấp theo Quy chế Tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long quy định “Hội nghị ấp được tổ chức mỗi năm 02 lần (thời gian vào giữa năm hoặc cuối năm); khi cần có thể họp bất thường. Thực hiện quy định này, giai đoạn 2017-2023, trên địa bàn tỉnh thì Hội nghị của ấp, khóm, khu được tổ chức đúng quy định, qua khảo sát 282 phiếu đối với người trực tiếp tham gia hoạt động ở ấp đánh giá rất tốt là 45,7%, tốt: 53,5%, trung bình: 0,7%.

- Về tổ chức Nhân dân bàn và quyết định trực tiếp hoặc biểu quyết để cấp có thẩm quyền quyết định.

Giai đoạn 2017-2023, việc tổ chức Hội nghị ấp trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long để thực hiện Điều 3. Tổ chức lại cuộc họp ấp, tổ dân phố để bàn và quyết định trực tiếp hoặc biểu quyết để cấp có thẩm quyền quyết định đã được Trưởng ấp, Trưởng Ban công tác mặt trận ấp và những người có liên quan thực hiện nghiêm túc, kịp thời, chẳng hạn như: thời gian tổ chức lại cuộc họp chậm nhất là 15 ngày, kể từ ngày tổ chức cuộc họp trước đó; trao đổi, bàn bạc kỹ lưỡng trước khi tiến hành tổ chức mời Nhân dân họp lại...

2.4.2. Đánh giá thực trạng Hội nghị của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Ưu điểm và nguyên nhân:

Ưu điểm: Hội nghị ấp được tổ chức định kỳ 2 lần/năm (đánh giá đúng quy định cao - 89,3%); số lượng cử tri tham gia khá đầy đủ do ý thức sắp xếp thời gian; được cấp ủy, chính quyền và các tổ chức chính trị - xã hội quan tâm chỉ đạo; có văn bản chỉ đạo thống nhất; và chủ trì hội nghị linh hoạt về thời gian, địa điểm.

Nguyên nhân: Người dân nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của hội nghị ấp; sự chuẩn bị chu đáo của người chủ trì; và nội dung hội nghị gắn liền với lợi ích thiết thực của người dân.

Hạn chế và nguyên nhân:

Hạn chế: Trình độ, kỹ năng tổ chức hội nghị của người chủ trì đôi khi còn hạn chế; cử tri ít phát biểu ý kiến; kinh phí và cơ sở vật chất tổ chức hội nghị chưa đáp ứng yêu cầu.

Nguyên nhân:

Đối với người chủ trì: Kỹ năng điều hành hội nghị chưa đáp ứng yêu cầu.

Đối với cử tri: Một bộ phận có đời sống vật chất khó khăn; kiến thức hạn chế về nội dung hội nghị.

Công tác tuyên truyền: Hiệu quả tuyên truyền chưa cao.

Tính chất không bắt buộc: Người dân có tâm lý không tham gia cũng không sao, đặt nặng quyền lợi khi tham gia và cần có chính sách khuyến khích.

CHƯƠNG 3. XÂY DỰNG CÁC TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG MÔ HÌNH KIỂU MẪU ẤP, KHÓM, KHU TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VINH LONG

3.1. Đặc điểm tình hình và sự cần thiết xây dựng tiêu chí đánh giá mô hình ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

3.1.1. Đặc điểm tình hình ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Tỉnh Vĩnh Long hiện có 752 ấp, khóm, khu trong đó có 100 khóm, 06 khu và 646 ấp, giảm 95 ấp, khóm, khu so với năm 2017. Qua quá trình thực hiện sắp xếp tinh gọn tổ chức, hoạt động đối với ấp, khóm, khu công tác tổ chức ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hoạt động ngày càng hiệu quả và chất lượng.

Công tác hoạt động ở ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long được các cấp, các ngành quan tâm triển khai thực hiện theo quy định.

3.1.2. Sự cần thiết ban hành tiêu chí đánh giá 02 mô hình hoạt động ở ấp khu vực đô thị và nông thôn

Trên cơ sở kết quả đạt được, cũng như những thuận lợi, khó khăn trong công tác tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long thời gian qua và 02 mô hình hoạt động ở ấp, khóm khu vực đô thị và nông thôn do nhóm nghiên cứu đề tài đề xuất, đồng thời để công tác tổ chức và hoạt động ở ấp, khóm, được thực hiện đồng bộ, hiệu quả theo 02 mô hình đề xuất, qua đó góp phần phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương thì việc ban hành tiêu chí đánh giá mô hình hoạt động ở ấp, khóm khu vực đô thị và nông thôn là cần thiết.

3.2. Mục đích, yêu cầu xây dựng tiêu chí

Mục đích: Là công cụ để ấp tự đánh giá khách quan, công bằng, minh bạch về tổ chức và hoạt động. Là cơ sở để UBND cấp xã nắm bắt tình hình tổ chức và hoạt động của ấp.

Yêu cầu: Đảm bảo tính thống nhất, khoa học, công khai minh bạch, phù hợp thực tế địa phương. Tăng cường tính tự quản của cộng đồng, chấp hành quản lý nhà nước của chính quyền cấp xã và lãnh đạo của cấp ủy đảng ấp. Thời gian đánh giá: Hàng năm.

Quy trình đánh giá:

Áp tự chấm điểm, đánh giá hàng năm dựa trên quy định pháp luật, quy chế và hoạt động thực tế, chịu trách nhiệm về tính trung thực.

Áp gửi kết quả tự đánh giá (kèm tài liệu kiểm chứng) về UBND cấp xã chậm nhất ngày 01/12 hàng năm.

UBND cấp xã xem xét và có ý kiến về kết quả đánh giá.

Kết quả đánh giá là cơ sở để UBND cấp xã xem xét khen thưởng (nếu có) hoặc tiếp tục hướng dẫn, chỉ đạo hoạt động của áp theo quy định.

Cấu trúc và thang điểm:

Phần I (100 điểm): 06 tiêu chí và 20 tiêu chí thành phần về tổ chức, tiêu chí đánh giá tiêu chuẩn người hoạt động không chuyên trách ở ấp, kết quả thực hiện nhiệm vụ của UBND cấp xã giao hoạt động, hội nghị, kết quả thực hiện nhiệm vụ, kết quả thực hiện tiêu chí nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu.

Phần II (trừ tối đa 40 điểm): 04 tiêu chí bị trừ điểm dựa trên mức độ không hoàn thành.

Xác định kết quả đánh giá: Xuất sắc: 90 điểm trở lên. Tốt: 80 - dưới 90 điểm. Khá: 70 - dưới 80 điểm. Đạt: 50 - dưới 70 điểm. Không đạt: dưới 50 điểm.

3.3. Đánh giá tác động của tiêu chí

Đánh giá tác động của các tiêu chí: công tác tổ chức, tiêu chuẩn người hoạt động không chuyên trách ở ấp, hoạt động ở ấp, hội nghị ở ấp, kết quả thực hiện nhiệm vụ của UBND cấp xã giao, thực hiện tiêu chí nông thôn mới.

Các tiêu chí bị trừ: Tác động trực tiếp đến việc nâng cao tinh thần trách nhiệm của áp trong thực hiện kỷ luật, kỷ cương hành chính, đảm bảo an ninh trật tự và giải quyết các vấn đề liên quan đến quyền lợi của người dân, góp phần giữ vững đoàn kết toàn dân.

CHƯƠNG 4. XÂY DỰNG MÔ HÌNH KIỂU MẪU CHO HAI KHU VỰC ĐÔ THỊ VÀ NÔNG THÔN

4.1. Xây dựng mô hình mẫu nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của áp (mô hình mẫu khu vực nông thôn) và khóm (mô hình mẫu khu vực đô thị) trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

4.1.1. Mô hình mẫu nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của khóm (mô hình mẫu khu vực đô thị) trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

4.1.1.1. Đặc điểm mô hình áp khu vực đô thị

Tiêu chuẩn chung: Công dân Việt Nam từ 18 tuổi, có năng lực hành vi dân sự, sức khỏe tốt, phẩm chất đạo đức tốt, gương mẫu chấp hành chủ trương chính sách, có năng lực vận động nhân dân, không bị truy cứu trách nhiệm hình sự.

Tiêu chuẩn cụ thể:

Trình độ văn hóa: Tốt nghiệp THPT.

Trình độ chuyên môn (cán bộ không chuyên trách): Tốt nghiệp Cao đẳng trở lên.

Khóm đội trưởng, đội trưởng an ninh - trật tự: Đáp ứng tiêu chuẩn chuyên ngành.

Chức danh bầu cử: Đáp ứng tiêu chuẩn điều lệ tổ chức.

Lưu ý khi lựa chọn: Ưu tiên người cư trú ổn định, có trình độ, quan hệ rộng, tinh thần trách nhiệm, khả năng đề xuất và tổ chức thực hiện các biện pháp, thu hút người có năng lực.

Tổ chức:

Cán bộ không chuyên trách (3): Bí thư khóm, Trưởng Ban công tác Mặt trận khóm, Trưởng khóm.

Người tham gia hoạt động: Bí thư chi đoàn thanh niên kiêm Chi hội trưởng Hội nông dân, Chi hội trưởng Hội chữ thập đỏ kiêm Chi hội cựu chiến binh, Chi hội trưởng Hội phụ nữ kiêm Chi hội khuyến học, Chi hội trưởng Hội người cao tuổi, Khóm đội trưởng, Đội trưởng đội an ninh - trật tự.

Hoạt động: Tương tự như tóm tắt trước về hoạt động của ấp, khóm, khu nói chung (bàn quyết định đóng góp xây dựng, tham gia bàn biểu quyết ý kiến, xây dựng hương ước quy ước, thực hiện chủ trương chính sách, bầu miễn nhiệm bãi nhiệm Trưởng ấp).

Hình thức hội nghị: Tổ chức 2 lần/năm tại trụ sở khóm (giữa và cuối năm), có thể họp bất thường. Trưởng khóm triệu tập và chủ trì. Tham dự khi có trên 50% cử tri hoặc đại diện hộ. Mời đại diện UBND cấp xã và các tổ chức liên quan. Việc lấy ý kiến dân thực hiện theo Nghị quyết liên tịch số 09/2008/NQLT-CP-UBTWMTTQVN.

Trình tự tổ chức hội nghị: Tuyên bố lý do, mục đích, giới thiệu thư ký; Trưởng ấp trình bày nội dung; thảo luận; Trưởng ấp tổng hợp ý kiến, đề xuất phương án, biểu quyết (giơ tay hoặc bỏ phiếu kín); kết quả có giá trị khi trên 50% tán thành, lập biên bản và thông báo; không đạt thì tổ chức lại trong vòng 15 ngày.

Nhiệm vụ, quyền hạn: Mô tả chi tiết trách nhiệm và quyền hạn của từng chức danh (Bí thư khóm, Trưởng khóm, Trưởng Ban công tác Mặt trận khóm, các Chi hội trưởng kiêm nhiệm, Bí thư chi đoàn thanh niên kiêm Bí thư chi đoàn thanh niên kiêm Chi hội trưởng Hội nông dân, Khóm đội trưởng, Đội an ninh trật tự ấp).

4.1.1.2. Điểm mạnh, điểm yếu đối với mô hình khóm khu vực đô thị

Điểm mạnh: Tăng thu nhập cho người tham gia hoạt động ở ấp; thời gian tổ chức hội nghị nhanh chóng, thuận lợi ở khu vực đô thị do dân cư tập trung; tổ chức ấp tinh gọn, phù hợp quy định, giúp người tham gia nắm bắt nhiều việc, là cầu nối hiệu quả cho quản lý nhà nước; nâng cao kiến thức, chuyên môn cho đội ngũ người tham gia do tiếp cận nhiều vị trí; tiêu chuẩn cụ thể cho đội ngũ, tạo nền tảng cho công tác quy hoạch cán bộ, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động.

Điểm yếu: Tăng trách nhiệm và khối lượng công việc cho người tham gia hoạt động ở khóm.

4.1.2. Mô hình mẫu nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp (mô hình mẫu khu vực nông thôn) trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Đây là mô hình được tổ chức ở khu vực thưa dân cư sinh sống trực thuộc UBND cấp xã. Trong đó, mỗi ấp có trụ sở riêng và tổ chức, hoạt động thống nhất.

4.1.2.1. Đặc điểm mô hình ấp khu vực nông thôn

Tiêu chuẩn: Tương tự đô thị về tiêu chuẩn chung, nhưng có thêm tiêu chuẩn cụ thể về trình độ văn hóa (THPT), chuyên môn (Trung cấp trở lên cho cán bộ không chuyên trách), nghiệp vụ (cho Ấp đội trưởng, đội trưởng an ninh - trật tự) và điều lệ tổ chức (cho chức danh bầu cử). Ưu tiên người cư trú ổn định, có trình độ chuyên môn và văn hóa. Đặc biệt ưu tiên người có trình độ Đại học trở lên (không nhất thiết là người địa phương) có tâm huyết.

Tổ chức: tương tự đô thị (3 cán bộ không chuyên trách và 4 người tham gia kiêm nhiệm riêng Chi hội trưởng Hội nông dân kiêm Bí thư chi đoàn thanh niên).

Hoạt động: tương tự đô thị.

Hình thức hội nghị: Tổ chức 2 lần/năm (giữa và cuối năm). Linh hoạt hình thức tập trung (ấp đông dân) hoặc theo cụm tổ dân cư (ấp vùng sâu, vùng xa thưa dân). Thành phần là toàn thể cử tri hoặc đại diện hộ gia đình. Trưởng ấp triệu tập và chủ trì, cần trên 50% tham dự. Lấy ý kiến dân theo Nghị quyết liên tịch số 09/2008/NQLT-CP-UBTWMTTQVN.

Trình tự tổ chức hội nghị: Tương tự đô thị.

Nhiệm vụ, quyền hạn: Tương tự đô thị.

Điểm khác biệt: Linh hoạt hình thức tổ chức hội nghị và ưu tiên người có trình độ Đại học trở lên.

4.1.2.2. Điểm mạnh, điểm yếu đối với mô hình ấp khu vực nông thôn

Điểm mạnh: Tăng thu nhập cho người tham gia hoạt động ở ấp; linh hoạt hình thức tổ chức hội nghị, tạo thuận lợi cho người dân ở vùng sâu, vùng xa tham gia; tổ chức ấp tinh gọn, phù hợp quy định, giúp người tham gia nắm bắt nhiều việc, là cầu nối hiệu quả cho quản lý nhà nước; nâng cao kiến thức, chuyên môn cho đội ngũ người tham gia do tiếp cận nhiều vị trí; tiêu chuẩn cụ thể cho đội ngũ, tạo nền tảng cho công tác quy hoạch cán bộ, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động; có cơ chế tạo điều kiện cho người có trình độ chuyên môn cao tham gia công tác tại địa phương.

Điểm yếu: Tăng trách nhiệm và khối lượng công việc cho người tham gia hoạt động ở ấp; tốn nhiều thời gian để tổ chức hội nghị ở khu vực vùng sâu, vùng xa nơi thưa dân cư.

4.1.3. So sánh mô hình ấp hiện nay và mô hình ấp, khóm theo đề xuất

Điểm giống nhau: Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và nội dung hoạt động của người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia hoạt động ở ấp đều thực hiện theo quy định pháp luật hiện hành của Đảng và Nhà nước.

Điểm khác nhau:

Đặc điểm	Mô hình áp hiện nay	Mô hình áp đề xuất
Tiêu chuẩn	Chưa quy định cụ thể cho người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia.	Quy định tiêu chuẩn cụ thể cho cả hai đối tượng.
Chế độ kiêm nhiệm	Thực hiện kiêm nhiệm; Chưa thực hiện kiêm nhiệm đối với người trực tiếp tham gia.	Không thực hiện kiêm nhiệm với người không chuyên trách; Thực hiện kiêm nhiệm với người trực tiếp tham gia.
Hình thức tổ chức Hội nghị	Khuôn mẫu, chưa tạo điều kiện thuận lợi cho vùng sâu, vùng xa.	Linh hoạt, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người dân ở vùng sâu, vùng xa tham gia.
Thu nhập cho người trực tiếp tham gia	Thấp hơn.	Tăng lên.
Cơ chế cho người có trình độ cao tham gia	Chưa có.	Có cơ chế.
Tổ chức áp		Tinh gọn, phù hợp quy định và tình hình thực tế.

4.1.4. So sánh mô hình khóm khu vực đô thị và mô hình áp khu vực nông thôn (mô hình đề xuất)

Điểm giống nhau: Tăng thu nhập cho người trực tiếp tham gia hoạt động ở ấp. Tổ chức ấp tinh gọn, phù hợp quy định, giúp người tham gia nắm bắt nhiều việc, là cầu nối hiệu quả cho quản lý nhà nước. Nâng cao kiến thức, chuyên môn cho đội ngũ người tham gia do tiếp cận nhiều vị trí. Trình tự tổ chức hội nghị rõ ràng, thống nhất, hiệu quả. Tăng trách nhiệm và khối lượng công việc cho người trực tiếp tham gia hoạt động ở ấp.

Điểm khác nhau:

Đặc điểm	Mô hình khóm khu vực đô thị	Mô hình áp khu vực nông thôn
Thời gian tổ chức Hội nghị	Nhanh, gọn, kịp thời do dân cư tập trung, thuận tiện triệu tập.	Linh hoạt nhiều hình thức tạo thuận lợi tham gia; có thể dài hơn nếu họp theo cụm ở vùng sâu, vùng xa.

Tiêu chuẩn đội ngũ	Cao hơn do mật độ dân trí thường tập trung.	Thấp hơn do dân cư thưa thớt, vùng sâu, vùng xa ít người có trình độ cao.
Hình thức tổ chức Hội nghị		Đa dạng hình thức tạo thuận lợi cho người dân tham gia.
Cơ chế thu hút người có trình độ cao		Có cơ chế tạo điều kiện cho người có trình độ chuyên môn cao tham gia công tác tại địa phương.
Công tác tổ chức Hội nghị	Tập trung tại trụ sở khóm	Tập trung hoặc theo cụm dân cư
Chức danh	Phù hợp đặc điểm khóm	Phù hợp đặc điểm ấp

4.2. Đánh giá mô hình mẫu nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của khóm trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long (mô hình mẫu khu vực đô thị)

4.2.1. Đặc điểm tình hình khóm, khu trên địa bàn tỉnh

Trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện có 100 khóm, 06 khu, so với năm 2017 tăng 16 khóm. Qua quá trình thực hiện sắp xếp tinh gọn tổ chức, hoạt động đối với khóm, khu công tác tổ chức khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hoạt động ngày càng hiệu quả và chất lượng. Bên cạnh đó việc cơ cấu chức danh kiêm nhiệm đối với Bí thư kiêm Trưởng khóm, khu được các cấp ủy Đảng, chính quyền quan tâm và thực hiện (năm 2023 chức danh Bí thư kiêm Trưởng khóm, khu là 106/106 đạt 100%).

4.2.2. Công tác tổ chức, hoạt động khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay và mô hình mẫu khóm, khu

4.2.2.1. Công tác tổ chức và hoạt động khóm, khu hiện nay

4.2.2.2. Công tác tổ chức và hoạt động mô hình mẫu khóm: được thể hiện cụ thể và chi tiết tại Chương 4 báo cáo này.

4.2.3. Đánh giá công tác tổ chức, hoạt động khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long hiện nay và mô hình mẫu khóm

4.2.3.1. Đánh giá tổ chức và hoạt động khóm, khu hiện nay: được thể hiện cụ thể và chi tiết ở chương 2 báo cáo này.

4.2.3.2. Đánh giá công tác tổ chức và hoạt động đối với mô hình mẫu khóm

- Ưu điểm:

+ Công tác tổ chức ở khóm.

. Tăng thu nhập cho người trực tiếp tham gia hoạt động ở khóm.

. Tổ chức ấp được tinh gọn và phù hợp quy định tại khoản 3, Điều 5, Nghị quyết số 22/2023/NQ-HĐND ngày 12/12/2023 của Hội đồng nhân dân tỉnh. Qua đó, giúp cho các chức danh người tham gia hoạt động ở khóm nắm bắt được nhiều việc, giảm đầu mối, giúp cho công tác quản lý nhà nước ở địa phương được hiệu quả hơn phù hợp với chủ trương của Đảng, Nhà nước trong thời kỳ hiện nay.

. Đội ngũ người trực tiếp tham gia hoạt động ở khóm được nâng cao kiến thức, chuyên môn, do tiếp cận nhiều vị trí khác nhau.

. Tiêu chuẩn đội ngũ người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia hoạt động ở khóm được xác định cụ thể, qua đó tạo nền tảng cho công tác quy hoạch cán bộ ở khóm, khu đảm bảo tính kế thừa góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động ở khóm, khu.

+ Công tác hoạt động ở khóm

. Thời gian tổ chức Hội nghị ở khóm đối với khu vực đô thị được diễn ra nhanh, gọn, kịp thời.

. Trình tự tổ chức hội nghị khóm được quy định cụ thể, rõ ràng giúp cho công tác tổ chức Hội nghị khóm được nhanh, gọn thống nhất và hiệu quả.

- Hạn chế:

Tăng trách nhiệm và khối lượng công việc cho người trực tiếp tham gia hoạt động ở khóm, khu.

CHƯƠNG 5. ĐỀ XUẤT CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA ẤP, KHÓM, KHU TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH LONG TRONG THỜI GIAN TỚI

5.1. Dự báo tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong bối cảnh tác động của việc thực hiện cách mạng tinh gọn tổ chức, bộ máy trong hệ thống chính trị

Trước yêu cầu đổi mới bộ máy quản lý nhà nước theo hướng tinh gọn, hiệu quả, việc sáp nhập xã, phường, thị trấn và bỏ cấp huyện, sáp nhập tỉnh trong giai đoạn hiện nay là chủ trương lớn, cần làm ngay trước yêu cầu phải đổi mới để phát triển đất nước, vì thế đặt ra nhiều vấn đề đối với tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu.

5.1.1. Cơ hội

Một là, giúp các cấp chính quyền hoạt động hiệu quả hơn; đồng thời, bộ máy chính quyền xã sau sáp nhập có quy mô lớn hơn, được tổ chức bài bản, chuyên nghiệp hơn, tạo điều kiện thuận lợi cho việc chỉ đạo và quản lý hoạt động của ấp, khóm. *Hai là*, tăng cường nguồn lực cho phát triển kinh tế - xã hội. *Ba là*, tạo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội đồng đều giữa các khu vực trong xã mới. *Bốn là*, tăng cường áp dụng công nghệ thông tin trong quản lý. *Năm là*, phát huy vai trò tự quản của cộng đồng.

5.1.2. Thách thức

Một là, nguy cơ giảm hiệu quả quản lý do xã lớn hơn, khó kiểm soát. *Hai là*, cần có sự thích nghi từ chính quyền và người dân, có thể gây ra tâm lý không ổn định trong thời gian đầu. *Ba là*, nguy cơ mất cân bằng trong phát triển. *Bốn là*, yêu cầu nâng cao năng lực cán bộ.

5.2. Các giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới

5.2.1. Giải pháp kiện toàn tổ chức của ấp, khóm trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long

Đề tài đã đề xuất các giải pháp nhằm kiện toàn tổ chức của ấp, khóm như: Kiện toàn tổ chức của ấp, khóm, khu. Nghiên cứu và xác định lộ trình sắp xếp, tổ chức lại ấp, khóm theo hướng tinh gọn. Thực hiện chế độ bầu cử đầu nhiệm kỳ và kết hợp chỉ định trưởng ấp, khóm, khu theo nhiệm kỳ. Giải pháp về công tác tổ chức cán bộ ở ấp, khóm, khu. Cấp ủy, chính quyền các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác tạo nguồn cho chức danh ở ấp, khóm, khu. Tiếp tục thực hiện mô hình Bí thư chi bộ đồng thời là trưởng ấp, khóm, khu ở những địa phương có điều kiện. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát và chỉ đạo của cấp trên.

5.2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động của ấp, khóm trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới

Đề tài đã đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của ấp, khóm, khu, tập trung vào tăng cường sự tham gia của người dân và cải thiện công tác tổ chức như: Tiếp tục nâng cao nhận thức của hệ thống chính trị cơ sở và người dân về vai trò, tầm quan trọng của hoạt động ở ấp, khóm. Đổi mới phương thức tổ chức hội nghị ấp. Thực hiện các hoạt động đẩy mạnh phát triển kinh tế nhằm nâng cao đời sống người dân. Tiếp tục thực hiện tốt công tác tuyên truyền, vận động. Người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia hoạt động ở ấp, khóm không ngừng học tập nâng cao trình độ cũng như phát huy tinh thần gương mẫu, chủ động, trách nhiệm, sâu sát thực tiễn, thực hiện tốt công tác phối hợp.

Bên cạnh đó, tạo điều kiện cho người dân đề xuất ý kiến trước và trong hội nghị. Người dân tự giác, tích cực tham gia vào hoạt động của ấp. Tăng cường cơ chế phản hồi, đối thoại trực tiếp với Nhân dân. Phát huy vai trò của chủ trì Hội nghị ấp. Cải thiện cơ sở vật chất và kỹ thuật.

5.3. Một số khuyến nghị nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới

Đề tài đề xuất các khuyến nghị đối với chính quyền địa phương; đối với người hoạt động không chuyên trách và người trực tiếp tham gia vào hoạt động ở ấp, khóm; đối với Nhân dân trong tỉnh; đối với cơ quan báo chí, truyền thông.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Chất lượng tổ chức và hoạt động thể hiện sức mạnh nội tại, khả năng quản lý điều hành và sự phát triển của nguồn lực về con người, việc nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động là một xu thế, yêu cầu tất yếu của việc sử dụng và phát huy nguồn nhân lực trong bối cảnh toàn cầu hóa, hiện đại hóa hiện nay nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Việc nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu là yêu cầu cấp thiết, thường xuyên nhất là trong giai đoạn hiện nay.

Trong quá trình thực hiện đề tài, nhóm nghiên cứu đã tiến hành khảo sát, thu thập số liệu từ năm 2017 đến 2023 với 381 phiếu, từ đó phân tích và đánh giá khách quan thực trạng tổ chức bộ máy, năng lực đội ngũ cán bộ, điều kiện hoạt động, cơ chế phối hợp và phương thức hoạt động tại các ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long. Kết quả nghiên cứu cho thấy, trong thời gian qua, tỉnh đã có nhiều nỗ lực trong việc củng cố và nâng cao chất lượng hoạt động ở cơ sở. Nhiều mô hình hay, cách làm hiệu quả đã được triển khai như xây dựng ấp, khóm văn hóa, tổ nhân dân tự quản, các phong trào thi đua yêu nước, vận động nhân dân tham gia phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ an ninh trật tự, giữ gìn vệ sinh môi trường...

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động của ấp, khóm, khu vẫn còn tồn tại một số hạn chế nhất định như: trình độ và tuổi tác của một bộ phận cán bộ cơ sở còn hạn chế; chế độ đãi ngộ cho người trực tiếp tham gia hoạt động còn thấp; sự tham gia ý kiến chưa thực sự tích cực của người dân trong các hội nghị; công tác tuyên truyền vận động ở một số nơi còn hình thức và sự phối hợp giữa các tổ chức đôi khi chưa chặt chẽ... Trong bối cảnh hiện nay, khi Đảng và Nhà nước đang đẩy mạnh công cuộc cải cách hành chính, xây dựng chính quyền cơ sở vững mạnh, triển khai chính quyền số, đồng thời chuẩn bị cho việc sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính các cấp, thì việc nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu dân cư càng trở nên cấp thiết. Đề tài đã đề xuất một số giải pháp trọng tâm như: kiện toàn tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả; nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ cán bộ cơ sở; cải thiện chế độ, chính sách để tạo động lực cho cán bộ; đầu tư cơ sở vật chất phục vụ công tác; đổi mới phương thức hoạt động theo hướng gần dân, sát dân, lấy sự hài lòng của người dân làm thước đo chất lượng công việc; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, điều hành ở cơ sở.

Việc nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu dân cư là điều kiện tiên quyết để xây dựng hệ thống chính trị cơ sở vững mạnh, chính quyền thân thiện, phục vụ nhân dân, đồng thời là nền tảng quan trọng để tỉnh Vĩnh Long phát triển ổn định, bền vững trong giai đoạn mới.

Qua nghiên cứu đề tài "Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long", có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, sự kết hợp chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn: việc đi sâu khảo sát, đánh giá thực tế tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu là vô cùng quan trọng. Trên cơ sở đó, kết hợp chặt chẽ giữa khung lý luận về quản lý, tổ chức với những phát hiện từ thực tế khảo sát giúp cho việc phân tích trở nên sâu sắc và toàn diện hơn. Từ đó, đánh giá một cách khách quan về những điểm mạnh, hạn chế, cũng như những yếu tố tác động, mới có thể đề xuất các giải pháp sát thực và hiệu quả.

Thứ hai, vai trò quan trọng của đội ngũ cán bộ: chất lượng và năng lực của đội ngũ cán bộ ấp, khóm, khu có vai trò quyết định đến hiệu quả hoạt động. Giai đoạn 2017-2023 cho thấy những nơi có đội ngũ cán bộ tâm huyết, trách nhiệm, được đào tạo bài bản thường có chất lượng hoạt động tốt hơn. Bài học là cần chú trọng công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng và tạo động lực cho đội ngũ này.

Thứ ba, cần có cơ chế khuyến khích và tạo điều kiện để người dân tham gia vào các hoạt động của ấp, khóm, khu: sự đồng thuận và tham gia tích cực của người dân là yếu tố không thể thiếu để đảm bảo sự thành công của mọi hoạt động ở ấp, khóm, khu. Các giải pháp cần chú trọng đến việc phát huy vai trò chủ thể của người dân, tạo điều kiện để họ tham gia vào quá trình quản lý và xây dựng cộng đồng của ấp, khóm, khu.

Thứ tư, cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin phù hợp với điều kiện thực tế của từng địa phương: trong bối cảnh chuyển đổi số, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý và điều hành các hoạt động của ấp, khóm, khu đã cho thấy những lợi ích thiết thực, giúp nâng cao hiệu quả công việc và tăng cường tương tác với người dân.

Thứ năm, vai trò của công tác kiểm tra, giám sát: chất lượng hoạt động của ấp, khóm, khu không chỉ phụ thuộc vào nỗ lực của đội ngũ cán bộ ấp, khóm, khu mà còn cần sự phối hợp chặt chẽ và hỗ trợ từ các cấp chính quyền và các ngành chức năng. Do đó, việc thường xuyên kiểm tra, giám sát và đánh giá hiệu quả của các hoạt động là ấp, khóm, khu cần thiết để kịp thời phát hiện những vấn đề phát sinh và có những điều chỉnh phù hợp.

Tóm lại, với việc bám sát nội dung thuyết minh, sự cố gắng, nỗ lực, chủ động, trách nhiệm của nhóm nghiên cứu cũng như được sự quan tâm, giúp đỡ, tạo điều kiện của các cấp, các Sở, Ban, Ngành tỉnh Vĩnh Long, nhóm đã đáp ứng mục tiêu ban đầu, cụ thể như tiến hành điều tra, khảo sát; phân tích, đánh giá thực trạng và nguyên nhân, qua đó, xây dựng tiêu chí đánh giá, xây dựng 02 mô hình mẫu đối với 02 khu vực đô thị và nông thôn cũng như đề xuất giải pháp kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long trong thời gian tới. Bên cạnh đó, đề tài cũng đạt yêu cầu về tiến độ và chất lượng đề ra, mặc dù tiến độ thực hiện vượt so với thời gian dự kiến, tuy nhiên, vẫn đảm bảo số lượng và chất lượng sản phẩm, cụ thể: 01 bài báo được Tạp chí Thông tin Khoa

học chính trị (Học viện Chính trị khu vực IV) xét duyệt đăng vào số tháng 2 (tháng 4/2025); Báo cáo tổng kết và báo cáo tóm tắt; Báo cáo phân tích và đánh giá tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long; Xây dựng các tiêu chí đánh giá chất lượng và xây dựng 02 mô hình kiểu mẫu cho 02 khu vực đô thị và nông thôn; Báo cáo đề xuất các giải pháp nhằm kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long. Qua kết quả nghiên cứu của đề tài, nhóm nghiên cứu tham mưu cho lãnh đạo tỉnh kiện toàn tổ chức và nâng cao chất lượng hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long nhất là đề xuất 02 mô hình kiểu mẫu ấp, khóm cho 02 khu vực đô thị và nông thôn. Kết quả nghiên cứu của đề tài sẽ góp phần thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế, xã hội ở địa phương tốt hơn trong thời gian tới.

2. Khuyến nghị

2.1. Đối với Trung ương

Thứ nhất, Chính phủ cần quy định rõ ràng, thống nhất tên gọi, trách nhiệm, quyền hạn những người hoạt động không chuyên trách, người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu ở ấp, khóm, khu. Hiện nay, trong hệ thống văn bản pháp luật của nhà nước, mặc dù đã có những quy định về người hoạt động không chuyên trách, người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu nhưng để xác định rõ thế nào là người hoạt động không chuyên trách, người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu đến nay vẫn chưa thống nhất, điều đó dẫn đến việc xác định địa vị pháp lý, chức trách, nhiệm vụ, quyền hạn, thời gian làm việc, cơ sở đánh giá hiệu quả công tác, chế độ, chính sách... của nhóm đối tượng này cũng chưa cụ thể, rõ ràng.

Thứ hai, đối với Bộ Nội vụ: sửa đổi, bổ sung thông tư số 04/2012/TT-BNV được sửa đổi, bổ sung Thông tư số 05/2022/TT-BNV ngày 23 tháng 05 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Nội vụ sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 04/2012/TT-BNV ngày 31 tháng 8 năm 2012 của Bộ Nội vụ hướng dẫn về tổ chức và hoạt động của thôn, tổ dân phố, nội dung đề nghị sửa đổi, bổ sung: tiêu chuẩn, nhiệm vụ, quyền hạn và chế độ của Trưởng ấp.

2.2. Đối với tỉnh Vĩnh Long

Thứ nhất, đối với HĐND tỉnh: UBND tỉnh rà soát, trình HĐND tỉnh sửa đổi, bổ sung, thay thế Nghị quyết số 03/2020/NQ-HĐND, Nghị quyết số 22/2023/NQ-HĐND, quyết định các chức danh người hoạt động không chuyên trách của ấp phù hợp với tình hình, điều kiện thực tiễn của từng địa phương (theo Điều 34 Nghị định số 33/2023/NĐ-CP) và các chế độ, chính sách quy định có liên quan cho phù hợp với tình hình, đảm bảo tương quan về chính sách, chế độ với các tỉnh lân cận, nhất là hỗ trợ thẻ bảo hiểm y tế và tăng thêm mức hỗ trợ người trực tiếp tham gia vào hoạt động ở ấp (ngoài 3 chức danh người hoạt động không chuyên trách).

Công việc của cán bộ ở ấp ngày càng nhiều, do đó, nếu chế độ thấp như mỗi tháng chỉ hỗ trợ cho bí thư đoàn thanh niên, Chi hội trưởng Hội chữ thập đỏ kiêm Chi hội cựu chiến binh... là 500.000 đồng/tháng thì chưa phát huy tinh thần trách nhiệm,

sự cống hiến hết mình của họ cho công việc, từ đó, ảnh hưởng đến hoạt động của ấp, khóm. Vì vậy, trong thời gian tới, Hội đồng nhân dân tỉnh Vĩnh Long nên nghiên cứu tăng chế độ đối với cán bộ công tác ở ấp nhằm giúp họ bảo đảm đời sống, yên tâm công tác, cống hiến lâu dài, có hiệu quả cho sự phát triển của ấp, khóm mà họ công tác.

Và để tăng chế độ hỗ trợ nhất là đối với Ban Công tác mặt trận ấp thì tỉnh Vĩnh Long có thể nghiên cứu về chế độ của một số địa phương khác có điều kiện kinh tế tương đồng với tỉnh nhằm có chế độ hỗ trợ phù hợp nhất. Nghiên cứu mức hỗ trợ công tác hàng tháng, được hỗ trợ bằng định mức hệ số cụ thể trên mức lương cơ sở và hỗ trợ thêm theo hệ số cụ thể nếu có bằng cấp từ trung cấp đến đại học, hỗ trợ một phần để tham gia đóng bảo hiểm y tế và tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Thứ hai, đối với UBND tỉnh: sửa đổi, bổ sung Quyết định 20/2020/QĐ-UBND quy định về tiêu chuẩn, nhiệm vụ, quyền hạn và chế độ bầu cử Trưởng ấp.

Lý luận có vai trò hướng dẫn, chỉ đạo thực tiễn, tuy nhiên, nếu lý luận, chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật bất cập so với thực tiễn thì việc thực hiện sẽ gặp khó khăn, vướng mắc. Vì thế, khi tỉnh Vĩnh Long thực hiện chủ trương cách mạng trong tinh gọn bộ máy thì sự thay đổi về cơ cấu tổ chức, cán bộ, địa giới của xã, phường, thị trấn trên địa bàn tỉnh là tất yếu. Và sự thay đổi này, ảnh hưởng, tác động đến sự thay đổi ở ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh. Diện tích, dân số, nhân sự ở ấp chưa phù hợp có nên điều chỉnh, nếu điều chỉnh thì phải có sự quy định lại về cơ cấu tổ chức ở ấp: có tiếp tục thực hiện mô hình bí thư kiêm trưởng ấp, quy định trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, quản lý nhà nước cũng như chế độ cho các chức danh ở ấp như thế nào để ngày càng nâng cao chất lượng hoạt động của ấp, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Nếu các cán bộ công tác ở ấp, khóm, khu chưa hoặc không đáp ứng yêu cầu thì hướng giải quyết ra sao?

Đó là những vấn đề nảy sinh từ thực tiễn, đòi hỏi Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Long nghiên cứu để từ đó điều chỉnh, bổ sung, sửa đổi quy chế về tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh.

Thứ ba, đối với Trường Chính trị Phạm Hùng, Sở Nội vụ và Sở, Ban, Ngành tỉnh Vĩnh Long

Sau khi được UBND tỉnh Vĩnh Long công nhận và giao kết quả ứng dụng, Trường Chính trị Phạm Hùng tổ chức chuyển giao kết quả ứng dụng với thành phần bao gồm: chủ nhiệm đề tài, đại diện Trường Chính trị Phạm Hùng, đại diện thành viên nghiên cứu đề tài, đại diện lãnh đạo Đại diện Lãnh đạo Sở Nội vụ tỉnh Vĩnh Long, đại diện Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Vĩnh Long, đại diện các Sở, Ban, Ngành tỉnh có liên quan. Các sản phẩm chuyển giao bao gồm: báo cáo tổng kết và báo cáo tóm tắt; hai mô hình kiểu mẫu ấp, khóm cho 02 khu vực đô thị và nông thôn; đĩa USB chứa dữ liệu.

Khi 02 mô hình mẫu ấp đối với khu vực đô thị và nông thôn được tỉnh Vĩnh Long thống nhất thực hiện thì Trường Chính trị Phạm Hùng phối hợp với Sở Nội vụ

xây dựng kế hoạch tuyên truyền triển khai thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh với nội dung “ Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của ấp, khóm, khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long”, trong đó cần nhấn mạnh nội dung tổ chức, hoạt động, cũng như điểm mạnh của mô hình để người dân và đội ngũ người hoạt động không chuyên trách, người trực tiếp tham gia hoạt động ở khóm, khu nắm rõ, nâng cao nhận thức, từ đó, đồng lòng phối hợp và thực hiện hiệu quả. Sau quá trình thực hiện thí điểm (khoảng 6 tháng) tiến hành tổng kết rút kinh nghiệm để điều chỉnh, bổ sung một số nội dung chưa phù hợp về tổ chức và hoạt động của mô hình điểm, sau đó, nhân rộng đại trà trên địa bàn tỉnh.

Trường Chính trị Phạm Hùng nghiên cứu xây dựng chương trình bồi dưỡng hằng năm dành riêng cho từng đối tượng như: Bí thư, Trưởng ấp, Trưởng Ban Công tác Mặt trận và những người trực tiếp tham gia vào hoạt động của ấp, khóm. Trong đó, chú trọng xây dựng chương trình bồi dưỡng dành cho cán bộ ở ấp, chẳng hạn các kỹ năng cần thiết như kỹ năng tuyên truyền, vận động, kỹ năng xử lý tình huống, kỹ năng điều hành cuộc họp; tài liệu hỏi - đáp ... Cần mở rộng đối tượng tham dự tập huấn của ấp, khóm để từng cán bộ ấp, khóm được kinh qua lý thuyết, vận dụng vào thực tiễn nhiệm vụ được giao.

Thứ tư, đối với Sở tài chính: mỗi nhiệm kỳ có bố trí kinh phí từ ngân sách hỗ trợ để các xã, thị trấn lựa chọn, tổ chức giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm các mô hình hay, cách làm mới, sáng tạo giữa các ấp, khóm trên địa bàn và ngoài tỉnh Vĩnh Long để các ấp, khóm có cơ sở áp dụng phù hợp với địa bàn của mình đang quản lý.

2.3. Đối với cấp ủy, chính quyền cấp xã

Thứ nhất, Ủy ban nhân dân cấp xã thiết kế, in ấn, cấp phát cho ấp đồng thời, hướng dẫn ghi chép các loại sổ, biểu mẫu thống kê, mẫu ghi biên bản, mẫu họp đồng.

Thứ hai, cấp ủy, chính quyền cấp xã trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác tạo nguồn cho chức danh ở ấp, khóm, khu.

Xây dựng quy hoạch người hoạt động không chuyên trách, người trực tiếp tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu.

Những người hoạt động không chuyên trách, người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu là lực lượng tham gia trực tiếp, tích cực trong công việc quản lý và góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội và an ninh trật tự tại địa phương. Họ là những người trực tiếp đem các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân, vận động người dân tham gia xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội, ở địa phương, góp phần xây dựng và hoàn thiện bộ máy chính quyền cơ sở. Vì thế, phải có kế hoạch xây dựng đội ngũ này một cách lâu dài, do đó, cấp ủy của ấp, khóm, khu ngay từ đầu nhiệm kỳ phải chú ý chăm lo hoạt động này, bố trí, sắp xếp các đảng viên của mình để dự kiến tham gia nhiệm kỳ tiếp theo, tránh tình trạng không có kế hoạch cụ thể ảnh hưởng đến chất lượng người không chuyên trách.

Đưa cán bộ, công chức cấp huyện, cấp xã về làm việc ở ấp, khóm, khu và có chính sách khuyến khích như cán bộ, công chức. Đặc biệt có chính sách mạnh mẽ hơn đối với những sinh viên tốt nghiệp đại học loại giỏi có ước vọng làm thay đổi nông thôn, đăng ký làm việc tại ấp nghèo, khó khăn nhất tỉnh, đây cũng là cơ sở thực tiễn để đào tạo, rèn luyện, thử thách và tạo nguồn cán bộ trẻ, cán bộ lãnh đạo, quản lý về sau. Đồng thời, không được lựa chọn người gần đến tuổi về hưu hoặc đã về hưu làm người hoạt động không chuyên trách, người tham gia trực tiếp vào hoạt động của ấp, khóm, khu.

2.4. Đối với ấp, khóm, khu

Thứ nhất, tiếp tục nâng cao chất lượng hoạt động của chi bộ

Chi bộ là hạt nhân chính trị ở cơ sở, đóng vai trò quan trọng trong việc lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện các hoạt động ở ấp, khóm, khu. Chất lượng hoạt động của chi bộ do vậy có tác động rất lớn đến hoạt động ở ấp, khóm, khu. Bởi Chi bộ là đơn vị trực tiếp tổ chức triển khai và giám sát việc thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng ở cấp cơ sở. Nếu chi bộ hoạt động tốt, các chính sách, nghị quyết của cấp trên sẽ được truyền đạt và thực hiện một cách nhanh chóng, hiệu quả. Điều này giúp các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội tại các địa bàn ấp, khóm, khu triển khai đồng bộ, kịp thời, tạo ra những chuyển biến tích cực trong đời sống của người dân. Chính vì vậy, nâng cao chất lượng hoạt động của chi bộ ở ấp, khóm, khu không chỉ là giải pháp quan trọng góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh ngay từ cơ sở mà còn góp phần nâng cao chất lượng tổ chức, hoạt động ở ấp, khóm. Để thực hiện giải pháp này:

Trước hết, cần tập trung vào việc đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên tại các chi bộ ấp, khóm. Đào tạo cả về trình độ chuyên, cả về trình độ chính trị bởi đảng viên của chi bộ (bí thư chi bộ) rất cần được trang bị kiến thức về lý luận chính trị, các chủ trương, đường lối của Đảng để làm tốt công tác triển khai các chủ trương, chính sách đến với từng người dân.

Đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ định kỳ và nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ. Nội dung sinh hoạt cần phải bám sát tình hình thực tế của địa phương, tập trung thảo luận các vấn đề thiết thực, gần gũi với đời sống của người dân ở ấp, khóm, khu dân cư. Gắn sinh hoạt chi bộ với việc giải quyết các vấn đề bức xúc được người dân quan tâm như: đầu tư xây dựng các công trình nông thôn, an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, phát triển kinh tế... Các cuộc sinh hoạt chi bộ cũng cần tập trung vào việc phát hiện, giới thiệu, chia sẻ, nhân rộng những mô hình, cách làm hay trong phát triển kinh tế - xã hội của đảng viên kể cả người dân. Về hình thức: tăng cường sinh hoạt chuyên đề có nội dung phù hợp với đặc điểm của từng địa bàn. Đa dạng các hình thức sinh hoạt chi bộ như: báo cáo, trao đổi, thảo luận ý kiến... Trong điều hành sinh hoạt, phải biết phát huy dân chủ, gợi ý cho đảng viên đóng góp, đặc biệt chú ý đảng viên trẻ chưa mạnh dạn, ngại phát biểu. Phải thật sự lắng nghe và tôn trọng ý kiến đảng viên. Kết luận, phải thể hiện quan điểm rõ ràng,

dứt khoát, định hướng cho đảng viên về tư tưởng, về thực hiện nhiệm vụ được phân công.

Thứ hai, phân công công việc rõ ràng, mạnh dạn trao đổi và đề xuất với cấp trên trong quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao, tăng cường công tác phối hợp kịp thời, hiệu quả với tập thể và cá nhân trực tiếp thực hiện các hoạt động ở ấp, khóm, khu.

* Về danh mục công trình công bố liên quan đến đề tài: bài báo đã được Tạp chí Thông tin Khoa học chính trị (Học viện Chính trị khu vực IV) xác nhận đăng vào số tháng 2 (tháng 4/2025), tên bài báo “Tổ chức và hoạt động của ấp/khóm/khu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long” của tác giả Thái Thị Quyên (thư ký đề tài).

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI

Lê Tiến Dũng

CƠ QUAN CHỦ TRÌ

Nguyễn Thị Thanh Thu